

GAZETA LWOWSKA

W Piątek dnia 13. Stycznia 1815.

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — N. Pan raczył Galicyjskiego guberniálnego Akcessistę biurowego, P. Henryka Barona Kielmanusegge, mianować Konceptistą przy Gubernium Tryje-
stkiem.

W moc Wyroku Kancelaryi nadworney został Przemyski 3ci Kommissarz cyrkułowy P. Plonner zgim, a Brzeżański Sekretarz cyrkułowy P. Fryderyk Noir, 3cim Kommissarzem cyrkułowym.

W tutejszey Parafii S. Maryi Magdaleny umarło niedawno dwóch starców, z których jeden miał lat 108, a drugi 113. Pierwszy, Józef Mościcki, mieszkał na Wulce i tak był rzeźwy, że do dnia swojej śmierci bywał co dzień piechotą w swojej parafialnym Kościele; drugi, Grzegorz Ramiński zostawał w szpitalu S. Łazarza, był dawniey kucharzem, i jeszcze przed 4ma laty gotował obiad u jednego Obywatela; i ten starzec miał aż do ostatney chwili dosyć rzeźwości i siły.

Wiadomości zagraniczne.

W y s p a M a l t a.

Pisma publiczne zawierają następujący list z Malty, d. 7. Listopada r. z., pisany:

„Ostatnia wojna i ustawy przeszłego Rządu Francuzkiego przeciw handlowi Angielskiemu, nadały wyspie naszej ważność handlową, iakiey się nie można było spodziewać; a lubo iuż te przyczyny ustały, zaszyły atoli inne, które terze sam skutek sprawiać będą, i dla których wyspa nasza będzie za-

wsze składem na morzu śródziemném. — Kompeniia Lewancka wiodła cały prawie handel Angielski z Lewantem. Turcy nie zapuszczali się nigdy z płodami Kraiu swojego aż do Anglii, ale przybywali do Malty, gdzie płody swoje zbywali, a zakupowali Angielskie. Ani wątpić, że wyspa nasza utrzyma się przy tym handlu, a to témpewniéy, ile że Rząd Angielski postanowił wpuszczać do Kraiu swojego te tylko towary, które u nas odbędą kwarantanę, a zabronić wchodu Lewanckim towaróm, ieżeli iéy nie odbędą. — Też same przyczyny sprowadzały do Malty Barbaryczyków; i teraz przybywają do niey z swoiemi płodami, a wielerezeczy zakupują, które kupowali dawniey w portach Włoskich i Francuzkich. — Mieszkańcy Sy-cylii i Jónii, wysp Jónskich i nadbrzeżów Adriatyckiego uważali od dawna Maltę za targowisko, gdzie mogli opatrywać się w Angielskie i osadnicze towary, a zbywać swoje. Należy wątpić, aby innego składu szukali. Główne miasta handlowe Sycylijskie są bliższe Malty, aniżeli Palermu i Messyny; a przeto płody Sycylijskie mogą być z równą korzyścią przesyłane przez Maltę, iak dawniey przez Messynę i Palerm. — Stałe i regularne związki między Maltą i Moreą, wyspami Jónskimi, a nadbrzeżami morza Adryatyckiego, podają handluiaćym sposobność nabywania płodów różnych tych Kraiów pod warunkami zarówno korzystnemi; handel, mianowicie zbożowy, siedł od lat kilku przez samą prawie Maltę. — Półożenie wyspy naszej tak iest dogodném do zgromadzania na nią rozmaitych towarów i płodów z Kraiów sąsiedzkich, iż można z pewnością powiedzieć, że iest naylepszym portem na morzu śródziemném do dostarczania ładunków,

składających się z tychże płodów. — Kwitnący stan handlu naszego stał się przyczyną założenia wielu publicznych ustanowień; — tak mamy teraz dwa banki, kilka pewnych kompanii assekuracyjnych, giełdę, i t. d. — Rząd Angielski umyślił otworzyć w Malcie prosty handel z osadami Zachodnio-Indyjskimi, a zapewne i z Wschodnio-Indyjskimi. To byłoby bardzo korzystnem dla handlu naszego, i podałoby go do stopnia, na jakim być powinien, ponieważ wyspa nasza przyłączoną jest na zawsze do Anglii, i zostaje pod bezpośrednią opieką szczerobliwego i światłego Rządu.

H i s z p a n i a.

Według doniesień pism publicznych, zawiera dworska Gazeta Madrycka ciągle same tylko przepisy dla administracji wojska i nowo się urządzać mających milicji, mowy Deputacji, wysyłanych do Króla z życzeniem mu szczęścia, doniesienia o dobrowolnych podarunkach i mnóstwo mianowań na wakujące prebendy. Oprócz tych wiadomości nie donosi ona niczego prawie z Hiszpanii, i tylko innemi drogami odbierają z zagranicy doniesienia, że w wielu miejscach aresztują wciąż jeszcze osoby, że niedawno uwieziono w Sarragossie Jen. Villacampa i Wielkorządcę Królewskiego, i że byłych współczłonków Rejencji Agara i Siscara pod strażą do Madrytu zawieziono. Te cztery lub pięć osób, które w Madrycie największą grają rolę, zamykają się w ścisłych kołach, dla małej liczby przystępnych. Król radby zadostać uczynić wszystkim życzeniom Poddanych swoich i uszczęśliwić ich wszystkich; ale duch stronnictwa i interessa prywatne oblegają tron jego i trudnią bieg administracji. Minister Cevallos ma już także przeciwników, i miał już utracić część tej wiary, którą posiadał.

W Kadyksie czynią wciąż jeszcze wielkie trudności wpuszczaniu Obcych do tego miasta. Tak podróżni, znajdujący się na okręcie Germania, który tam z Hamburga zainął, nie otrzymali według listów pod d. 24. Listopada pozwolenia wniknięcia do miasta.

Paryżki dziennik sporów pod d. 24tym Grudnia zawiera następujący artykuł z Madrytu pod d. 13go tegoż miesiąca: „Wiadomość, która się niestety aż nadto potwierdza, sprawiła tu największy smutek; patrioci i powstańcy Królestwa Meksykańskie-

go złączyli się z sobą, i ogłosili za wspólnem porozumieniem się polityczną niepodległość północnej części posiadłości naszych w Ameryce.”

W ł o c h y.

Według doniesień pism publicznych, dał Król Jmć Neapolitański medal honorowy tym wszystkim, którzy w adressach dziękczynienia wyrazili mu wierność i przywiązanie, addressa zaś kazał złożyć w archiwum Królestwa.

Monitor Neapolitański narzeka, iż Rząd Sycylijski używa wszystkich sposobów dla ukrycia przed Poddanymi Neapolitańskimi, bawiącymi w Sycylii, dobroczynnego sposobu myślenia Monarchy.

Jeden Podróżny Niemiecki, pisał d. 6. Grudnia następujący list z Neapolu: „Po przykrey podróży, przyjechałem tu szczęśliwie z Florencyi. Mogę to sobie za największe szczęście poczytać, że mię nie zrabowano i nie zabito. Rozboie bowiem i zabójstwa są teraz rzeczą codzienną w Kraiach Papiezkich, a niebezpieczeństwo na gościńcach doszło tam do najwyższego stopnia. Dla rozbojników powróciły złote czasy w owych okolicach. — W Rzymie zostawiłem około 24rech Podróżnych, którzy wolą się wrócić, aniżeli odważyć się iechać gościńcem do Neapolu wiodącym. W Królestwie Neapolitańskiem, gdzie Rząd ma energię, panuje porządek; umieją tu trzymać w karbach motłoch, skłonny tak, jak i gdzie indziej, do rabunku i mordów. Osada w Neapolu składa się blisko z 25000 ludzi, i jest bardzo piękna. Przeszłego tygodnia przypaływał mi wielki obrotom z ogniem, które się pod dowództwem samego Króla odbyły. Wzruszenie jest teraz spokojne, lecz za to mieliśmy przeszłego tygodnia dwukrotne, dosyć wielkie trzęsienie ziemi.

Z Rzymu zawierają pisma publiczne następujące wiadomości pod d. 3. Grudnia:

Papież wyjechałszy przed kilku dniami w 4 poiażdy, iędził po ulicach części miasta zwanej Transteverino, i kazał dawać po talarze Rzymskim każdemu ubogiemu, którego spotkał. Wysiadł do Kościoła S. Piotra in Monterio, gdzie się modlił. Powrócił do pałacu wśród okrzyków *viva il Santo Padre!*

Z powodu powrotu do zdrowia Królowy Hiszpańskiej, był u niej festyn rodzinny, na który zaproszono Kardynałów, i

nayznakomitszych Xiążąt Rzymskich. Król Karol IV grał koncert na skrzypcach, a Xiążę Caniao (Lucyan Bonaparte) czytał 5tą pieśń Cirneidy odbierając oklaski za myśli, dotyczące się łagodnego rządu Karola IV., gdy Lucyan był W Posłem u Dworu tego Monarchy. Xiężna Alcuja, córka Xięcia Pokoju, a siostrzenica Króla, czytiła hanory festynu z niewymowną przytęmnością.

Pobyt tylu znakomitych osób w naszym mieście, jest teraz wielkim zasitkiem dla klaszary biednych ludzi.

F r a n c y a.

N. Król Francuzki kazał Posłańcowi swoich orderów i byłemu Referendarzowi Monsieur, Panu Caminade de Castres pojechać do Londynu, dla wręczenia Jego Królewicowskię Mości, Xięciu Rejentowi Angielskiemu znaków zaszczytnych i ubioru orderu S. Ducha. Hrabia de la Châtre, Ambassador Królewski w Londynie, ma być także czynnym w czasie tego obrzędu.

Dnia 16. Grudnia wydał Król rozporządzenie, w skutku którego z Hiszpanów i Portugalczyków, zostających w wojskowej służbie Francuzkiej i chcących się w niej pozostać, utworzonym być ma składający się z trzech batalionów pułk pod nazwiskiem obcego pułku osadniczego.

Według innego rozporządzenia Królewskiego, ma rwszy agi i gci pułk Obcych w służbie Francuzkiej otrzymać nowe urządzenie.

Xiążę Richelieu, dotychczasowy Rosyyski Wielkorządca Odessy, przyjechał do Paryża i miał audyencyę u Króla.

Dnia 22. Grudnia wyjechał Marszałek Suchet, Xiążę Albufery, mianowany wojskowym Gubernatorem Alzacyi, do Strasburga.

Projekt do prawa, względem nadania nowego kształtu Trybunałowi kassacyjnemu, którego dyskusyą zatrudnia się teraz Izba Deputowanych, został przez wyznaczony do rozbioru onegoż Wydział w dwóch istotnych punktach odmienionym. Pierwszy tycze się prezydentyi, którą według projektu ma mieć Kanclerz Francyi. Urządzenie to uważa większość Wydziału za przeciwnie Konstytucyi i niebezpieczne, ponieważ władzy Królewskiej bardzo wielki wpływ w sądownictwie zapewnia; chce zatem Wydział,

aby Prezes obieranym był z Sędziów Trybunału. Drugi istotny punkt tycze się utwierdzenia wyroków Trybunału kassacyjnego. Według projektu powinny być wszelkie powody wyroków opuszczane; Wydział zaś proponuje, aby takowe, iak dotychczas, zawsze umieszczane były. Około tych dwóch punktów obraca się dyskusya tego przedmiotu. Wreszcie proponował także Wydział, żeby zamiast 42 Radców, iak projekt opiewa, 45 Radców składało Trybunał kassacyjny, a to dla tego, aby wyroki, które rzadko przed upłynieniem roku wychodzą, zostały przyspieszone, i aby Trybunał kassacyjny, który ieden tylko zadnych nie ma feryi, mógł takowe równie wydawać i powiększyć przez to swoją powagę.

Ważny projekt do prawa względem odpowiedzialności Ministrów, który Izbę Deputowanych od kilku miesięcy w tym samym Wydziale zatrudniał, został teraz po naywyższych dyskusyach rozstrzygnionym. Zatułaj niezmiernie, iż względem tego przedmiotu nie rozprawiano na posiedzeniu publicznem; dyskusye bowiem były nader ważne i ciekawe, i podały kilku Deputowanym sposobność do rozwinięcia z prawdziwą znośnością rzeczy zasad wewnętrzanego Francuzkiego prawa Stanu. Nie Rząd to podał projekt do tego prawa. Jeden z Deputowanych, P. Fares złożył z własnego popędu pierwszą propozycyę i podał ją Izbie Deputowanych. Zastanawiano się nad nią potem w biurach Izby i przełożono Zgromadzeniu; lecz Izba odrzuciła prace swych biur i projekt P. Fares, a P. Challan podał potem nowy projekt, który znowu roztrząsano w kilku biurach, a nakoniec w Wydziale centralnym. I ten projekt został tylko po części przyjęty. Ostatnia praca Wydziału dała znowu powód do wielu sporów i została nakoniec przyjętą, iednakże z wielkimi odmianami. Nie zasady odpowiedzialności, lecz sposób postępowania z obianionymi Ministrami były głównych sporów przyczyną. Izba Parów powinna sądzić oskarżonych Ministrów i ich współwinowajców, Deputacya drugiej Izby powinna zastępować miejsce oskarżycieli. Któż wówczas zastępować ma miejsce w publicznem Ministerium? Po wielu dyskusyach uchwalono nakoniec, iż Król do tego Prezes naczelnego Trybunału appellacyjnego mianować, a oraz Wydział innych Prezesów appellacyjnych przydać mu powłoki. Ci muszą być na lat kilka, zaraz po ogłoszeniu prawa, a zatem naprzód mia-

nowani. Parowie mają głosować publicznie, a większość głosów stanowić powinna.

Zatrudniała się teraz w Paryżu stałym urzędzeniem wszystkich urzędów ministerialnych. Podzielono zatem na kilka Dyrekcyi Ministerium przychodów i wewnętrzne. Ogół zyska przez to wiele, a Minister dozna mniej trudności w rzucie oka na różne interesa, które albo pod bezpośredniem kierowaniem jego zostają, lub też innym osobom przez niego są powierzone. Mniej pochwalają to urządzenie, w skutku którego Ministerium tak nazwany administracyi wojennej z właściwem Ministerium wojny znówu połączone zostało. Dotychczas zatrudniało się ono wyłącznie kierowaniem i właściwie urzędzeniem całego wojska; gdy tymczasem Administracya wojenna trudniła się tem wszystkiem, co do utrzymania ubrania i uzbrojenia wojska należało. Teraz, gdy te obiedwie, bardzo obszerne części administracyi połączone zostały, obawiają się, aby nie powstał nieład, zwłaszcza gdy po przeszłych wojnach tak nadzwyczajnie wiele interesów jest do załatwienia.

Gazeta Brukselska pod d. 22. Grudnia zawiera następujący artykuł: „W Departamentach Francuzkich de la Manche, północnych Ardenów i Mozeli, wydano rozkazy względem prędkiego urządzenia gwardii narodowej, aby takowa wraz z wojskiem liniowem, tudzież po odejściu onegoż, służbę sprawować mogła. Rozkazów tych dopełniono już w Dunkierce, Donay, Arras, Lille, Valenciennes &c, i wybrano Officerów z właścicieli, nayprzychylniejszych teraźniejszemu Rządowi. Do pogranicznych twierdz Francuzkich, przybyli już różni Jeerałowie z szczegółnemi przepisami Ministerium wojennego. Te środki sprawiły z początku nierakie zdziwienie; tymczasem sądzą powszechnie, że Francya chce iedynie stanąć na podobnym stopniu wojskowym, iak i inne Państwa.”

Gazeta powszechna zaś, zawiera następujące wiadomości z Francyi i pod d. 18. Grudnia: „Powołanie urlopowanych i uzupełnianie pułków, było przyczyną rozmaitych o wojennych uzbrojeniach wieści, które się iednak nie potwierdzają. Wiadomość o utworzenia zotu nowych pułków, zdaje się być także przesadzoną. Nie iedni są tego zdania, iż poruszenia, które zaszły, zostają w niejakim związku z rosprawami Kongresu Wiedeńskiego, i pozycją ie za demon-

stracve, które iednakże nie będą mieć żadnych dalszych skutków. Tymczasem głoszą zawsze ieszcze w Publiczności, że niezabawem zgromadzą się trzy korpusy Francuzkie; pierwszy koło Lille pod Marszałkiem Mortier, drugi koło Metz pod Marszałkiem Oudinot, a trzeci koło Strasburga pod Marszałkiem Suchet, które iako wojska obserwacyysie aż do ostatecznego ukończenia spraw Europejskich stać mają. Dotychczas iednak nie spostrzeżono naymniejszych przygotowań do utworzenia tych korpusów. Między Dworem Francuzkim i Angielskim panuje ciągle iak naylepsze porozumienie.”

N i e m c y.

Gazeta Korrespondenta Hamburskiego zawiera następujący artykuł:

„Kiedy Publiczność zostaje w niepewności względem rozstrzygnięcia ważnych spraw na Kongressie Wiedeńskim, inne ieszcze przedmioty zwracają tu uwagę przyjaciół ludzkości i patriotów Niemieckich, a między niemi szczególnie, osierocony stan Kościoła Katolickiego w Niemczech, który za czasów Napoleona wiele ucierpiał. Przywrócenie iego należy do powszechnego odrodzenia się Ojczyzny Niemieckiej. Dwóch zacnych Mężów, Baron Wambold Dziekan Kapituły w Worms, i Kanonik Spirski Helferich podali w tej mierze przełożenie Wydziałowi Niemieckiemu i kilku Monarchom Niemieckim, którzy ie dobrze przyjęli. N. Cesarz Austriacki, u którego mieli audyencję, obiecał też interes popierać. Ze strony Prus i Bawaryi pocieszałac takżę odebrali zapewnienie. Wpomoieni dwaj Pełnomocnicy umocowani są do téj czynności od większey części żyjących Biskupów, Officyatów i członków różnych Kapituł. Rzecz ta ma być za wiedzą Papieża układana. Żądaniem zaś iest Kościoła Katolickiego w Niemczech: 1) Aby co do interesów duchownych Katolików w Niemczech nastąpiło powszechne urządzenie, i żeby za den oddzielny Kray, większy czy mniejszy, mający Poddanych katolickich, samowolnie o tych interessach stanowić, i oddzielnych z Papieżem układów zawierać nie mógł, żeby i w tém iedności Ojczyzny Niemieckiej tem mocniej przez ten stanowny związek była utwierdzona. 2) Życzeniem iest Duchownych Niemieckich, żeby niesprzedane ieszcze dobra duchowne były im wrócone, i żeby tak byli opatrzeni, iżby Biskupstwa, Kapituły, Semi-

narya, tudzież Instytutu edukacji i dobroczynności pewne, nie zależące od Rządu miały fundusze. 3) Aby nie przeszkadzano wykonywaniu praw Kościoła przez Biskupów, a mianowicie, żeby dawna wolność obierania Biskupów przez Kapituły była zachowana."

Gazeta Kasselska pod d. 24. Grudnia zawiera następujące urzędowe oświadczenie:

"Gdy w bezzasadnych dobieganiach, umieszczanych teraz tak często w pismach publicznych, znajdują się i takie, które się tyczą stosunków Elektorckiego Domu Heskiego, przeto, dla sprustowania onych, czyni się tu następująca uwaga: Fałszem jest, iakoby Xiążę Elektor Heski zaniósł wespół z Dworem Badeńskim do Kongressu Wiedeńskiego protestację przeciw połączeniu Saxonii z Prusami. Twierdzenie: iż Wydział, utworzony dla urzędzenia spraw Niemieckich, składa się tylko z tych Monarchów Niemieckich, którzy pierwey i wczesney, iak drudzy Xiążęta Niemiec, przystąpili do wielkiego przymierza, jest także mylne. Zastępuje tu oraz być przytoczonem i to, że Xiążę Elektor Heski wczesney iak Bawarya i Wirtemberg, to jest ieszcze w Marcu 1815go oświadczył w Wracławiu, iż gotów jest przystąpić formalnie do zawarcia tego między Rosyą i Prusami przymierza, co też czyniami udowodnił."

Gazeta Badeńska donosi, iż młody Xiążę Gustaw Szwedzki, Syn Gustawa Adolfa (byłego Króla Szwedzkiego) i Xiężniczki Badenskiej Fryderyki, złożył d. 15. Grudnia w obecności całego Dworu wyznanie wiary, naprzód w języku Szwedzkim, a potem w Niemieckim.

Szwecya i Norwegia.

Pisma publiczne zawierają następujący artykuł z Sztokholmu pod d. 16. Grudnia:

Dnia 14. b. m. przysłał Król w Izbie seymowey Deputowanych od Seymu Królestwa Norweskiego. Doiem wprzody zaproszono na ten uroczysty obrządek Królowę, Królewica i Xięcia Sudermanii; wezwani byli także nań Senatorowie, Urzędnicy wyżsi, Jenerałowie, Pułkownicy, Magistrat i Konsyliarz Sztokholmski, tudzież Ministrowie zagraniczni, i Damy mogące być u Dworu.

O 10tej zrana zawieziono do zamku w karetach dworskich Koronę i berło Królewskie z koronami Królewica Następcy i syna

iego. O wpół do 12tej stanęli w dwóch szeregach: drabanci, grenadyerowie i t. d. Wszyscy zaproszeni zebrali się w oznaczonym miejscu. Deputowani Norwescy, wprowadzeni przez Szambelana Hrabiego Riddersstolpe, zajęli przeznaczone dla nich miejsca na przodzie po prawey stronie. Rozpoczęła się potem parada według przepisane go porządku. Naprzód szli drabanci, paziowie, heroldowie, niżsi i wyżsi Urzędnicy dworscy, po nich Marszałek Państwa, którego miejsce zastępował Senator Hrabia Magnus Brahe w ubiorze obrzędowym z rozpuszczonemi włosami i laską Marszałkowską w ręku, a po nim Senatorowie w wielkim ubiorze z rozpuszczonemi włosami. Po Senatorach szedł Xiążę Sudermanii, mając koronę na głowie i odziany płaszczem Xiążęcym; Królewic Następca tymże sposobem odziany; po nich Król z berłem, koroną i w płaszczu, który unosił pierwszy Szambelan Hamilton, obok niego Hrabowie Steenbok i Modée. Przy bor ku Królewskim szli Minister Sprawiedliwości Hr. Gvillenbörg i Minister interessów zagranicznych Hr. Engeström, a po ich bokach wielka straż Królewska, na końcu zaś parady 24 drabantów z ich Officerami.

Królowa i Xiężniczka Szwedzka siostra Królewska udawszy się wprzody do Izby seymowey, zajęły przeznaczone dla nich miejsca. Za nadejściem parady do Izby seymowey stanęli po obu stronach Izby drabanci, a bliżey tronu po obu stronach heroldowie.

Gdy Król zasiadł na tronie, a Królewic Następca i Xiążę Sudermanii syn jego miejsca swoje zajęli, za danym znakiem laską przez Marszałka Państwa powstał Mowca ludu Norweskiego, który imieniem jego miał mowę, i prawią od Seymu oddał Konstytucyę, którą Minister interessów zagranicznych odebrawszy, w ręce Króla złożył. Odpowiedział potem Król na mowę Prezesa Deputacyi Norweskich, po której za danym znakiem od Marszałka Państwa, także przystąpił do tronu dla ucałowania ręki Królewskiej. Za danym innym znakiem od Marszałka, wystąpił herold Państwa, któremu Król oddawszy odebrane od Kanclerza nadwornego opisanie tego, co się w Izbie seymowey stało, przykazał, aby ie w mieście przeczytać kazał, co przy odgłosie trąb i kotłów pod zastoną oddziału jazdy, dopełnionem zostało. Powrócił potem Król do swoich pokoiów tym samym porządkiem, a Królowa i Królewic przyjęli w pokojach swoich audyencyę

nalnych hołd uszanowania od Deputacyi Norweskich.

W mowie mianey więzku Norweskim, P. Christie Prezes Deputacyi przeczytał następujący adres Seymu:

„Reprezentanci ludu Norweskiego wezwani dla roztrząsania stanu Królestwa, i wydania naydogodniejszey dla iego dobra uchwały, ukończyli teraz to ważne dzieło. Poznali oni, iż połączenie z sąsiedzkim Królestwem nietylko położy koniec spustoszeniu wojny, ale też nada Państwu północnemu stałą potęgę dla oparcia się zewnętrznym nieprzyjaciółom W. K. Mość przychylając się do tego połączenia, uznał prawo ludu, i wystąpił do niego szanownych mężów dla ogłoszenia mu rzetelnych Twoich zamiarów, i przyspieszenia tegoż połączenia. Reprezentanci Narodu czynieni gorliwoscia o bezpieczeństwo Kraiu uchwalili niezmiennie połączenie Norwegii ze Szwecyą pod jednym Królem, nadawszy Norwegii Konstytucyą zasadzającą się na prawach wolnego ludu, a dnia 4. b. m. jednomyślnie obrali i uznali W. K. Mość Konstytucyjnym Królem Norwegii. Reprezentanci ludu nie wąpili wcale, że W. K. Mość uznawszy prawa Narodu, nie przestanie utrzymywać ich i bronić. Przekonani zupełnie, iż stosownie do woli Narodu działali, poważają się zapewnić W. K. Mość o niezłomney wierności ludu, który dotąd obowiązków swoich ku Królowi swemu ieszcz nigdy nie zapomniał. Niech Bóg wszechmocny wzmacnia W. K. Mość w rządzeniu Kraiem, który mądrość iego W. K. Mości powierza. — Dań w Chrystyanii na nadzwyczajnym Seymie Norweskim d. 26. Listopada 1814.

W imieniu wszystkich Członków:
Christie, Prezes.

Weideman, Sekretarz.

Król na mowę Prezesa Deputacyi tak odpowiedział:

Dobrzy Panowie i Mężowie Norwescy, Deputowani od Seymu Królestwa Norweskiego!

„Z nayżywszém ukontentowaniem przyjmuję zapewnienie wierności, wynurzone mi przez Was imieniem ludu Norweskiego. Niebiesza uroczysta godzina, kładąca pieczęć na związek tak szczęśliwie ustalony między Szwecyą i Norwegią, już od dawnego czasu była przywołana przez istotne żądania Pół-

nocy. Oba Narody, mieszkające na półwyspie Skandynawii, nie mogły w długości czasów iść za podzielonym interessem; wszystko między niemi wymagało związku utworzonego na wzajemnym szacunku, a wspólnę chwałę. Gdy wśród nieszczęsnych okoliczności wstąpił na tron Szwedzki, powziąłem się przeciw niebezpieczeństwom i nadzieię na przyszłość z nieograniczonego zaufania do ludu Szwedzkiego. Nie zawiodł ón nadziei moiej; szanowany istniecie teraz między Narodami ów lud, który tak często był celem ostrych pocisków losu. Z równą ufnością przyjąłem teraz przez wolny i jednomyślny wybór Seymu koronę Norweską, a spośób ten postępowania mego, sprawi te same szczęśliwe skutki. Norwegianie! Już przez meiego ukochanego Syna dałem Wam przyrzeczenie, iż Królestwem Norweskim będę rządził według Konstytucyi i ustaw iego, a przytęm przyjąłem za zasadę, iaką między moimi pełnomocnymi Kommissarzami i Seymem Królestwa Norweskiego była ustanowiona. Ponawiam teraz to uroczyste przyrzeczenie. Bądźcie przekonani, iż dla serca meiego zawsze będzie drogim i świętym obowiązkiem dogadzać życzeniom ludu Norweskiego. Dziękujemy Opatrzności, która po tylu zmianach i tak długich wewnętrznych rozterkach tworzy bezpieczeństwo i zgodę na północy; oddamy się wesotę nadziei, iaką nam pomyślna przyszłość obiecuje. Norwegianie i Szwedzi, Szwedzi i Norwegianie, oycowska troskliwość moja zawsze połączy z sobą te imiona; patrzcie na tego, który jest przy boku moim, i z połączoną wdzięcznością oddajcie hołd Bohatyrowi, który po Bogu jest twórcą związku braterskiego pomiędzy Wami. Jako Król i Oyciec chciałem korzystać z tęj okoliczności dla ośw iadzenia mu moiej i wspólnej Ojczyzny wdzięczności. Jemu kiedyś przy kresie życia mego z pewną nadzieją zostawię obie Korony, które, świetne przez starożytne imię, od niego nowy i większy nabiorą świetności. On to ma utrzymać wielkie dzieło, które utworzył, a które ja rozpocząć tylko mogłem; ón będzie nad Wami panował z łagodnością, szanując wolność Waszą, i broniąc niepodległości Waszey z meztwem Zwycięzcy. Naówczas pobłogosławienie godzinie, w której zawarty został związek pomiędzy ludami Skandynawii, a pamięć moja będzie żyła między Wami dla oycowskich moich starań o dobro Wasze, i dla Xięcia, którego Wam dałem za

Pana. Zostać Wam, dobrzy Panowie i Mężowie Norwegscy, z łaską Królewską przychyłay.“

W Karlsztadzie i w innych miastach, przez które techali Królewic i Xiążę Oskar powracając z Norwegii, wystawione były bramy tryumfalne; podróż ich podobna była do wjazdu tryumfalnego.

Dziennik Korrespondent Niemiecki, umieścił przesłany mu ze Szwecyi artykuł, w którym wyrażono: „Chciano by przekonać Europę, że Szwedzi uyrzą niechętnie przejście berła Wazow w ręce Xięcia, nie mającego sławnych przodków. Lecz Karol Knudson, Sturowie i Wielki Gustaw Waza nie rodzili się w purpurze, a dzieje wszystkich ludów nie wskazują nam większych nad nich ludzi lub takich, co by więcej iak oni dla dobra Ojczyzny uczynili. Jeśliby wreszcie terażniejszy Królewic Następca potrzebował jeszcze innych antenatów nad tych, których otrzymał przez przysposobienie Karola XIII., to mogłby się odwołać do tylu dobrodziei, które wyświadczył już Szwecyi, i do przyprowadzonego święto do skutku połączenia się z Norwegią. Zdsie się, iż zapominają, że ten Królewic był pierwszym i wiernym przyjacielem, a Szwecya pierwszą i wierną Sprzymierzoną Cesarza Alexandra &c.

Xięstwo Warszawskie.

Gazeta Warszawska zawiera następujący artykuł z Warszawy pod d. 7. Stycznia:

Doniosło się już dawniej, iż N. Cesarz Alexander ustanowił pod d. 30. Sierpnia (11. Września) coroczną w całej Rosyi uroczystość, mającą być obchodzoną w dzień Narodzenia Pańskiego, na podziękowanie Bogu za wybawienie Państwa Rosyjskiego od nieprzyjaciela. Stosownie do tego, w dniu wczorajszym Feldmarszałek Barklai de Tolly, obecni tu Jenerałowie i wyżsi Oficerowie, tudzież Jenerał Gubernator i wyżsi Urzędnicy, złożyli powinszowanie Jego Cesarzowskiemu Mości, W. Xięciu Konstantemu, poczem soleane odprawiło się nabożeństwo w Zamku w Kaplicy Greckiej. Po południu około godz. 4tej, wielki był obiad u Feldmarszałka Barklaja de Tolly, na którym spełniano zdrowie N. Cesarza Alexandra i tego N. Familii.

Zawiażane teraz w Warszawie To-

warzystwo Dobroczynności, dało (iakośmy już w iwszym Nrze Gazety naszej doniesli) w dzień urodzin N. Cesarza Alexandra ucztę dla dwóchset ubogich. Przyszydujący w pierwszym Wydziale tego Towarzystwa, Stanisław Ordynat Zamoycki, Senator Woiewoda Xięstwa Warszawskiego, miał przed tą ucztą krótką do ubogich przemowę. Odtąd Towarzystwo Dobroczynności ciągle się zatrudnia krokami dla doyscia do zamierzonego celu. Przystępowanie wielu osób, powiększa liczbę zapisujących się do niego. Wyznaczeni zostali opiekunowie ubogich w każdym cyrkule miasta Warszawy, dla dozierania onych, poznania ich stanu i potrzeb, oraz dla zbierania dalszych zapisów i składek.

Wiadomo, że jeszcze w roku 1811ym założona była w Warszawie, końcem przysposobienia dla sceny Polskiej dobrych Aktorów i Aktorek, szkoła dramatyczna. Przerwa funduszu, musiała sprawić przerwę nauk w tej szkole. Uczniowie iey, nie skończywszy jeszcze potrzebnych nauk, musieli być wprowadzeni na teatr dla samego ich utrzymania. Za potwierdzeniem teraz przez Rząd najwyższy dawnego funduszu tej szkoły, umyśliła Dyrekcya rządowa Teatrów narodowych w Xięstwie Warszawskim, otworzyć znou d. 2. Lutego tę szkołę, i urządzić w niej nauki w sposobie nylepię skierowanym do rzetelnę dla Teatru korzyści. Oprócz dwunastu obojey płci uczniów, będących dotychczas w tej szkole dla ukończenia nauk, przysyśle jeszcze Dyrekcya rządowa sześć osób nowych.

R o s s y a.

Kuryer Litewski przetłómaczył z Rosyjskiej Gazety Petersburskiej, Poczty północnej, następujący artykuł:

„Otrzymaliśmy od pełnego wędrownika, który odwiedził Kaukazkie wody, opisane osady Szcockiej na linii Kaukazkiej w Karrassie. Opisanie to tak się nam interesującym wydało, iż spodziewamy się, że Czytelnicy nasi zukontentowaniem ie czytać będą.“

„Osada Szcocka, od innych Karras zwana od imienia byłego na témże miejscu Tatarskiego zamku, leży na pochyłej równinie w bliskości gór Becztowych. Obecnie swą posadą ziemi 7,000 dziesięcin, i cała ta przestrzeń składa się z ziemi przydatnej do uprawy. Trzy rzeczki tamtędy pły-

na: Podkumok, Zymucha i Czyprak, i trzy ruczaje czystej wody, które z gór Becztowych wychodzą. Jeden z tych ruczajów płynie środkiem ulicy, dwa inne poza domami, przez ogrody i sady. Znajducie się w téj osadzie 35 domów i jeden Kościół. Mieszkańców płci obojczy 188 dusz, a w téj liczbie: sześć familii Szkockich, 30 Niemieckich, 6 Czerkaskich Chrześcijańskich, i jedna Tatarska. Lubo domy kolonistów zgoła się nie różnią od tamecznych mieszkań chłopskich, ale są dosyć ochędźne, czyste i wszelkimi w gospodarstwie potrzebnymi budowlami i porządkami opatrzone. Przy każdym domie jest ogród owocowy, w którym mają wiśnie, jabłonie, śliwy, gruszki i drzewa morwowe; z drzew tych, chociaż wcale niedawno sadzonych, wiele już jest, które przynoszą owoc. Zaprowadzają też winnice: już w różnych sadach winnych macie około sta liczą. Drzewo morwowe bardzo pięknie rośnie; ale nie robiono jeszcze doświadczeń o jego rozmnożenia iedwabników. Jeżeliby rozproszadzenie winnic i iedwabników pomysłnie się udało, dla osady i w ogólności dla tamecznego Kraiu niemaby ztąd wynikły korzyści. Na prośbę Szkotów, Gubernator cywilny Kazański, Aktualny Radca Stanu Maliński, tegoroczny wiosny sprowadził dla nich z Kizlaru różne nasiona, iako to: prosa, bawełny, marenny, oraz drzew morwowych i latorośli winnych macie. Nasiona te i drzewa koloniści w ogrodach swoich zasadzili. Obchody wiosenne były bardzo piękne. Ze wszystkich najładniej rośnie drzewo bawełny. Chociaż go tam nie wiele zasiano, ale tyle może wydać nasion, że na rok przyszły dostateczna ich będzie ilość na zasiew. W ogrodach jest także różna włoszczyna i zielecina do kuchennych potrzeb używana. Od czasu, kiedy koloniści Niemieccy złączyli się ze Szkockimi, dano obszerne pola dla zasiewania tytusu, kartofli, kapusty, któremi zajęto około 50 dziesięcin. W roku 1813 przedano więcej 2000 pudów tytuniu, kartofli też i różnej ogrodowiny wcale znaczną rozprzedać ilość. Tytuń sieją Czezeński, nappowszechniej w tamtym Kraiu używany. Zaczynają też zasiewać tytuń Wirgiński. Nasiona tego ostatniego sprowadzone są z Niemiec. Ziemia osady Szkockiej bardzo jest przydatną do zasiewu pszenicy, żyta, ięczmienia, grochu, prosa, konopi i lnu. Podług czynionych doświadczeń cudnie tam rosną konopie i len, i wielkie dla osady mogą przynosić korzyści. Uprawą

roli nie trudnią się teraz koloniści dla tego, że znaczne zyski mają z uprawy tytuniu, kartofli, i t. d. Do roku 1812 Niemieccy koloniści zasiewali zboże na własną tylko potrzebę, co i na rok następny mają uczynić. Mają też u siebie młyn wodny i nie wielką gorzelnię. Bydła rogatego jest u nich teraz 525 sztuk i 67 koni. Gospodarstwo pszczele również do pięknego zaczęło przychodzić stanu. Nie dawno liczono w Kolonii 500 ulów. Miód tego Kraiu szczególniejszy jest czystości, smaczny, i ma przyjemny zapach aromatyczny; koloru bywa białego, żółtawego i zielonawego. W roku 1807 mieli fabrykę płócien i bawełnic. Zebrali także pewną ilość wełny z owiec Czerkaskich, dosyć cieniędzy i miękkiej, z której porobili rzeczy na domową potrzebę. W roku 1811 ieden z kolonistów Niemieckich na próbę zrobił trochę sukna z wełny tych owiec. Sól i masło robią sposobem Angielskim. Pomiedzy kolonistami Niemieckimi są fabrykańci, rzemieślnicy, szewcy, krawcy, świecarze i ieden kowal, ale rolnictwo przekładają nad swoje rzemiosła, dla tego, że z niego większe mają zyski. Szkoci w osobnym domu mają drukarnię, o iednój tylko prasie, którą przysłano im z Edynburga. W drukarni téj znajdują się pisma Tureckie czyli Tatarskie, Angielskie i Niemieckie. W języku Tatarskim, ile wiemy, wydrukowali oni pierwsiastkowie 500 exemplarzy ewangelii, tylko S. Mateusza; później 2500 exemplarzy całego nowego Testamentu, i 5000 exemplarów katechizmu. W języku Angielskim i Niemieckim wydrukowano w téjże drukarni pewną liczbę exemplarzy początkowych prawideł obu tych języków, i katechizmu dla dzieci kolonistów Szkockich i Niemieckich, a razem i dla Czerkasów, których prócz Tatarskiego uczą oni języka Angielskiego i Niemieckiego. Katechizmy i ewangeliią świętego Mateusza, iako też exemplarze nowego Testamentu w języku Tatarskim rozdają Mahometanom, w sąsiedztwie ich żyjącym. Dziesięć exemplarzy Nowego Testamentu w tymże języku Komitet Towarzystwa Biblijnego Rossyjskiego posłał do Krymu na ręce członka tegoż Towarzystwa, mieszczanina Biełuhina, dla rozdania tamecznym Mahometanom. P. Biełuhin doniósł, że Mahometanie księgę tę z wdzięcznością przyymują, i że między nimi znajdują się życzący jej nabycia. Również kilka exemplarzy posłał do Georgii dla osiadłych tam Mahometanów; ieden z nich, który przyjął wiarę chrześcijańską, Sułtan - Kategiréy zo-

wolała. „Ja jestem twoje dziecko, ty jesteś moją matką! „„ Potem rzuciła się na moje łono, wołając: „„Dzięki ci kochany oycz! Wam obojgu wszystko jestem winna; gdzież bym ja zezalała była ludzi, którzyby mię tak troskliwie byli pielęgowali, iak wy. Będę żyła długo i szczęśliwie.“ Na samym ostatku, ile sobie przypominam, mówiła: „„Tę choroby, z której wyйдę, nie dostanę nigdy, nie wpadnę nigdy w ten sen, z którego ochnę się za minut 10; tylko jeszcze dni 8, do następującego Poniedziałku, będę kiedyś niekiedyś drzymać, ale się tēm bynajmniej nie trwożcie. Jeszcze raz dziękuję. — Teraz 9 minut spoczynku!“

O samęj godz. 5tej obudziła się rześwa i wesoła, iak gdyby ze snu iakiego, mówiąc: „„Teraz jestem zdrową i iak gdyby nowonarodzoną. Zdać mi się, iak gdyby mi kamień spadł z serca.“

Tak się skończył ten pamiętny, a od Julii iako stanowczy przepowiedziany dzień. Czy można to było wierzyć, ażeby przywrócona do zdrowia, po tylu, tak gwałtownych wzruszeniach, w stanie naturalnym nie miała czuć żadnego osłabienia, lub nie miała życzyć sobie spoczynku? Nic z obojga. Tego samego dnia poszła ona o godz. 7mej na koncert publiczny, a koło godz. 9tej na wesołą kompaniā, w której nie iedząc na wieczór (iak była rozporządziła), bawiła do godziny w pół do 1wszēj w nocy. Potem poszła do domu i zaraz udała się na spoczynek. (Obaczyć dzieło Barona Sztrombeka stronnice 112.)

Od dnia tego zmienił się istotnie stan Julii, która, iako powracająca do zdrowia, słabe tylko miewała peroxyzmy, które iā pierwēj tak mocno dręczyły. Dnia 14go Stycznia oznaymiła ona we śnie magnetycznym Baronowi Sztrombekowi co następuje:

„W Niedzielę (dnia 17. Stycznia 1813go) ozdrowieję zupełnie; ale do szczęścia moiego trzeba, ażebyście mi włożyli na palec złotą obrączkę wartuiącą dwa Luidory, wewnątrz z literami E. A. F., a to między 10tą i 11tą godziną zrana, ale i o iedną sekundę nie późniēj. Obrączka ta, gdzie sami chcecie, może byđ zrobiona, byle nie tu. Musi ona leżeć w pudełeczku z zielonego marokinu. Przez całe moje życie muszę iā nosić na skazuiącym palcu. Musi byđ także na pargaminie przyszyta.“

W oznaczonym dniu, to jest: w Niedzielę, kwadrans na godz. 11tą, udał się Baron

Sztrombek do swoiey żony zobraćką, przygotowaną według życzenia Julii. Siędział ón ze swoiā żonā na sofie, gdy o samēj godzinie w pół do 11tej weszła Julia do pokoju w rannym ubiorze. Nic nie mówiła i zapewne była we śnie magnetycznym. Zdiawszy obrączkę, którą zwykle na pomienionym palcu nosiła, włożyła iā na drugi. — Gdy Baron Sztrombek przemówił do niey i obrączkę z oznaymieniem oneyże przeznaczenia pokazał, podała rękę nic nie mówiąc. Baron Sztrombek, odpruwszy od pargaminu obrączkę, włożył iā iey ostrożnie, tak iak żądała, na palec.

W tym momencie, w którym obrączka znaydowała się na palcu, ziewnęła i przebudziła się z drzymania, mówiąc te słowa: „Coż to ma znaczyć? Na cóż tu ten gruby wielki pierścionek? Gdzież ja jestem, iakim ze tu przyszłam sposobem — dawnoż ja iuż wstała?“

Nie wiedziała ona ani słowa o tēm wszystkiēm, co się w iey słabości, to jest od Poniedziałku w wieczór d. 4. Stycznia, aż do dziś d. 17. Stycznia 1813go przytrafiło. — Sądziła, że to był Wtorek. — Nie wiedziała zatem nic ani o śnie magnetycznym, ani o drzymaniu, ani o symptomatach swoiey słabości, wktórej zdawała się żyć w zwyczajnēj swoiey istocie. Nie wiedziała więc nic o wizytach, które oddawała i przyymowała; nic o koncercie, na którym była, nie o spacerach swoich, o godzinach muzykalnych, które brała, nic nareszcie o zatrudnieniach domowych, które załatwiała. Te upłynione 14 dni nie znaydowały się w iey życiu, czyli raczēj była ona w nich zupełnie innā osobā. Kosztowało nie mało pracy, nim iā przez opowiadanie o rzeczywistości niejako przekonano. Nieskończenie wiele razy powtarzała: że się nigdy nie miała lepiēj, iak teraz. Z uderzeniem godz. 11tej ziewnęła raz jeszcze, a tu iuż i te trochę osłabienia, które dotąd zdawała się mieć jeszcze, zniknęło do szczętu. Odtąd nie można iuż było spostrzedz na niey najmniejszego śladu iakiey choroby.

Na Julii okazał się więc zwierzęcy, z samēj natury wynikły magnetyzm, iako naywyższy, nayokazalszy ostatni środek, iakiego natura do uleczenia używa. (Obaczyć stronnice 142 dzieła Barona Sztrombeka) Jest to wygórwanie ludzkiego instynktu, a przyttamienia rozumu. (Obaczyć powyższą stronnice).

(Dalszy Ciąg nastąpi.)